

УДК 342.7

DOI <https://doi.org/10.32782/2078-3566-2024-3-07>

Цагик ОГАНІСЯН®

кандидат юридичних наук, доцент
(Дніпровський державний університет
внутрішніх справ,
м. Дніпро, Україна)

СТРАТЕГІЇ УДОСКОНАЛЕННЯ ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ: ЗАХИСТ ПРАВ І СВОБОД, ПРОТИДІЯ ДИСКРИМІНАЦІЇ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АКТИВНОЇ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

У статті розкрито прогресивні підходи до забезпечення гендерної рівності з фокусом на зміцненні прав та свобод, недискримінації та сприянні активності в Україні. Обґрунтовано теоретичні засади гендерної рівності та визначено актуальність дослідження. Проаналізовано історичний огляд гендерних прав та роль міжнародного законодавства у забезпеченні гендерної рівності, зокрема зосереджено увагу на досвіді Сполучених Штатів Америки та Європейського Союзу. Далі розглянуто національне законодавство та практику України, включаючи оцінку сучасного законодавства щодо гендерної рівності та недискримінації. Особлива увага приділяється питанню сприяння активності в Україні та її практичній реалізації. У подальших розділах нашого дослідження розкрито виклики та перешкоди у забезпеченні гендерної рівності, а також висвітлено перспективи розвитку даного питання в Україні. Стаття містить висновки та рекомендації щодо подальшої діяльності у цій сфері з метою зміцнення прав та свобод, недискримінації та сприяння активної громадської позиції в Україні з огляду на міжнародний досвід та кращі практики з цього питання.

Ключові слова: гендерна рівність, зміцнення прав жінок та чоловіків, недискримінація, активна участь громадян, міжнародне законодавство, національна політика, історичний контекст, прогресивні підходи, співпраця між секторами, перспективи.

Постановка проблеми. У сучасному світі запит на гендерну рівність та захист прав та свобод чоловіків і жінок стає все більш актуальним. Забезпечення гендерної рівності є одним із ключових аспектів розвитку суспільства та досягнення його потенціалу. Незважаючи на прогрес у цьому напрямі, багато країн стикаються з різноманітними викликами та проблемами, пов'язаними з дискримінацією, нерівністю та насильством на гендерній основі.

У даній статті ми спробуємо провести комплексний аналіз прогресивних підходів до забезпечення гендерної рівності, зокрема зміцнення прав та свобод, боротьби з дискримінацією та сприяння активності у сфері гендерної політики. Ми розглянемо теоретичні основи гендерної рівності, історичний контекст її розвитку, міжнародне та національне законодавство, а також практичні аспекти впровадження гендерних програм та стратегій.

Метою даної статті є систематизація та аналіз сучасного стану питань гендерної рівності, виявлення проблемних аспектів та визначення можливих шляхів подальшого розвитку у цій сфері. Надзвичайна важливість цього питання полягає в тому, що забезпечення гендерної рівності є не лише моральним та етичним обов'язком, а й ключовим фактором сталого соціального та економічного розвитку країни.

© Ц. Оганісян, 2024

ORCID iD: <https://orcid.org/0009-0005-3141-1949>

Аналіз публікацій, в яких започатковано вирішення цієї проблеми. Питанням вивченням гендерної рівності займалися такі вчені, як О. Бакуменко, В. Боняк, О. Васильченко, А. Гаркуш, І. Грицай, О. Гузьман, О. Дрозд, Л. Кормич, В. Кононець, С. Лишанич, О. Мартиненко, Л. Наливайко, А. Орешкова, А. Політова, Н. Полішко, Л. Сірко, О. Смірнова, К. Степаненко, В. Чернея, О. Ядловська та інші.

Виклад основного матеріалу. Теоретичні засади гендерної рівності базуються на визнанні того, що люди незалежно від своєї статі мають рівні права, можливості та доступ до ресурсів і можуть реалізовувати свій потенціал у всіх сферах життя. Це поняття передбачає визнання та усунення усіх форм дискримінації на основі статі та побудову суспільства, де кожна людина має рівні можливості для самореалізації.

Гендерна рівність ґрунтується на розумінні того, що стать є соціально конструйованим поняттям і визначається соціокультурними та історичними чинниками, а не біологічними різницями між чоловіками та жінками. Це означає, що стать не повинна бути перешкодою для реалізації прав та можливостей у сферах освіти, праці, політики та інших соціальних аспектах життя.

Основні принципи гендерної рівності включають в себе принцип рівних прав та можливостей для всіх громадян незалежно від їх статі, принцип недискримінації на основі статі, принцип гендерного мейнстрімінгу, що передбачає врахування гендерних аспектів у всіх сферах прийняття рішень та розробці політики, а також принцип гендерної чутливості, який передбачає урахування потреб, інтересів та досвіду як чоловіків, так і жінок у процесі планування та впровадження заходів.

Гендерна рівність виступає як ключовий компонент сталого розвитку суспільства і визначальний чинник досягнення гармонії та просперитету для всіх його членів [1]. Вона покликана забезпечити усім людям рівні можливості для самовираження, освіти, праці й участі у політичному та суспільному житті.

Історичний огляд гендерних прав починається з давніх часів, коли соціальні ролі чоловіків і жінок були суворо визначені. У багатьох суспільствах жінки мали обмежений доступ до освіти, мали менше прав і можливостей порівняно з чоловіками. З часом із зростанням соціальних рухів і боротьби за права жінок відбувалися зміни в гендерних відносинах.

У XIX–XX століттях народжувалися перші організації, що боролися за права жінок, такі як жіночі об'єднання та феміністичні рухи. Це призвело до прийняття перших законів, що гарантували деякі права для жінок, зокрема право голосу, право на освіту та працю.

У другій половині XX століття рух за гендерну рівність набув особливої активності. Величезний прорив у цьому плані стався завдяки прийняттю міжнародних документів, таких як Конвенція про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок (CEDAW) та Пекінська платформа [2; 3]. Ці документи закріпили права жінок у політиці, економіці, освіті та інших сферах життя.

У наш час гендерні права стають все більш актуальними та важливими в контексті сучасного суспільства. Помітні зміни спостерігаються у світовій політиці, економіці та культурі, де активізується боротьба за гендерну рівність та недискримінацію. Різні країни приймають закони та програми, спрямовані на захист прав жінок та гендерних меншин.

За останні десятиліття відбулася значна кількість подій та ініціатив, спрямованих на зміцнення гендерних прав та підвищення усвідомлення гендерної рівності як ключової складової частини справедливого суспільства.

Міжнародне законодавство з гендерної рівності визначає ключові принципи та стандарти, яких країни мають дотримуватися для забезпечення рівних прав та можливостей для всіх громадян незалежно від їх статі чи гендерної ідентичності. Один із найбільш впливових міжнародних документів у цій сфері – Конвенція про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок (CEDAW). Ця конвенція встановлює правовий фундамент

для боротьби з усіма формами дискримінації на основі статі та пропонує стратегії для забезпечення рівних можливостей для жінок та чоловіків у всіх сферах життя.

Додатковим важливим документом є Пекінська платформа, яка була прийнята під час Четвертого світового конгресу жінок у 1995 році. Цей документ визначає ключові аспекти гендерної рівності, включаючи права жінок на освіту, здоров'я, рівну участь у політичному та економічному житті, а також захист від насильства.

Помітно, що міжнародні норми та стандарти стосовно гендерної рівності стали все більш прогресивними та відкритими протягом останніх десятиліть. Країни-члени ООН та інших міжнародних організацій активно співпрацюють для впровадження цих стандартів у своє національне законодавство та практику, спрямовуючи зусилля на досягнення рівності та захист прав людей незалежно від їх статі чи гендерної ідентичності.

Специфічні аспекти гендерної рівності у Сполучених Штатах Америки (США) мають велике значення для розуміння глобальних тенденцій у цій сфері. У США були прийняті ключові закони та політики, спрямовані на забезпечення рівних прав та можливостей для жінок та чоловіків. Наприклад, Закон про рівні можливості праці (Equal Pay Act) [4] та Закон про права громадян (Civil Rights Act) [5] гарантують рівність оплати праці та захист від дискримінації на основі статі в різних сферах життя.

Окремо варто зазначити роль Верховного суду США у формуванні правового статусу гендерної рівності [6, с. 501–510]. Через свої рішення у справах, пов'язаних з правами жінок та гендерною рівністю, Верховний Суд встановлював прецеденти, які мали великий вплив на законодавство та судову практику в цій сфері.

Незважаючи на досягнуті успіхи, в США існують проблеми та виклики, пов'язані з гендерною рівністю. Наприклад, проблеми нерівної оплати праці, недостатня представленість жінок у верхніх керівницьких посадах та в політиці, а також високий рівень гендерного насильства залишаються актуальними та вимагають подальших заходів для вирішення.

Таким чином, розгляд гендерної рівності в контексті досвіду США дозволяє зрозуміти не лише внутрішні проблеми та виклики, але й важливість впровадження ефективних правових механізмів для забезпечення рівності та захисту прав громадян незалежно від статі.

Гендерна рівність у Європейському Союзі (ЄС) є однією з основних цінностей, на яких ґрунтується європейський інтеграційний процес. У ЄС гендерна рівність визнається як ключовий елемент суспільного прогресу та економічного розвитку. З цією метою ЄС приймає широкий спектр правових актів та політичних стратегій, спрямованих на забезпечення рівних прав та можливостей для жінок і чоловіків у всіх сферах життя.

Європейський Союз використовує принцип гендерного мейнстрімінгу, щоб врахувати погляди та інтереси жінок і чоловіків у всіх сферах діяльності. Пріоритетність гендерної рівності відображена у всіх сферах діяльності ЄС, включаючи економіку, здоров'я, освіту, політику зайнятості, науку та інновації.

Одним із ключових інструментів європейської політики з гендерної рівності є Директива ЄС про рівність статей [7, с. 55–58], яка забезпечує основні права на рівну оплату праці, доступ до зайнятості та соціального захисту для всіх громадян ЄС незалежно від статі.

Проте, незважаючи на досягнуті успіхи, в Європейському Союзі існують виклики у реалізації гендерної рівності, такі як нерівна оплата праці, низька представленість жінок у верхніх керівницьких посадах, насильство щодо жінок та інші форми дискримінації, тому дієва реалізація політики гендерної рівності залишається актуальним завданням для Європейського Союзу та його держав-членів.

Національне законодавство України у сфері гендерної рівності базується на Конституції України [8], яка гарантує рівні права та свободи для всіх громадян незалежно

від статі. Закони, підзаконні акти та програми держави визначають правові механізми забезпечення гендерної рівності та захисту прав жінок і чоловіків.

Законодавство України включає низку норм, спрямованих на забезпечення гендерної рівності та запобігання дискримінації на ґрунті статі. Зокрема, в Україні прийнято Закон «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок та чоловіків» [9], який визначає принципи гендерної політики та механізми їх реалізації.

Національне законодавство також передбачає створення інституційних механізмів забезпечення гендерної рівності, зокрема Уповноваженого з прав людини, Національної ради з питань рівності між жінками та чоловіками, органів управління з питань сім'ї, молоді та спорту [10].

Однак, попри наявність законодавчого базису, у практиці в Україні спостерігаються проблеми з реалізацією принципу гендерної рівності [11, с. 61–66]. Нерівні умови праці, низька представленість жінок у політичній та економічній еліті, а також дискримінація на робочому місці залишаються актуальними проблемами.

Отже, для подолання цих викликів необхідно подальше удосконалення законодавства, забезпечення ефективної роботи інституційних механізмів, а також проведення системних заходів з популяризації принципу гендерної рівності та запобігання дискримінації.

Україна активно працює над зміцненням прав та свобод своїх громадян, включаючи гендерний аспект. Одним із важливих напрямів цієї роботи є прийняття та вдосконалення законодавства, спрямованого на захист прав жінок та чоловіків, а також забезпечення їхньої рівності перед законом.

У рамках цього процесу Україна прийняла низку законодавчих актів, спрямованих на гарантування гендерної рівності та захист прав жінок та чоловіків. Зокрема, були ухвалені Закон України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» [12], Закон України «Про особливості державної політики щодо гарантування рівних прав та можливостей жінок і чоловіків» [13] тощо.

Значний прогрес також спостерігається у сфері прав жінок та чоловіків завдяки реалізації міжнародних зобов'язань України перед міжнародними організаціями, зокрема ООН та Європейським Союзом. Україна активно співпрацює з цими організаціями та іншими міжнародними партнерами у сфері зміцнення прав та свобод, включаючи гендерний аспект.

Проте необхідно визнати, що ще залишаються певні проблеми та виклики, які потребують уваги та вдосконалення законодавства та практики його застосування. Серед них можна виділити недостатню ефективність механізмів забезпечення рівних прав жінок та чоловіків, а також нерівномірність виконання законодавства на різних рівнях влади.

Отже, зміцнення прав та свобод в Україні, включаючи гендерний аспект, є складним і мінливим процесом, який вимагає постійної уваги та заходів з боку держави та суспільства.

Україна вдосконалює своє законодавство та практику з метою забезпечення недискримінації та рівних прав для всіх громадян незалежно від їхньої статі, раси, етнічного походження, віку, інвалідності, сексуальної орієнтації та інших ознак. Велика увага приділяється захисту прав жінок та чоловіків, а також уникненню будь-якої форми дискримінації на гендерній основі.

У цьому контексті Україна прийняла низку законодавчих актів, спрямованих на запобігання та протидію дискримінації. Зокрема, прийнято Закон України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні» [14], який встановлює загальну заборону будь-якої форми дискримінації та визначає механізми захисту прав осіб, які потерпають від дискримінації.

Однак дискримінація продовжує існувати в різних сферах життя. Наприклад, жінки часто стикаються з дискримінацією на робочому місці, особливо щодо оплати праці та доступу до вищих посад. Також існують випадки дискримінації на гендерній основі в сімейному житті та суспільстві загалом.

Недискримінація залишається актуальною проблемою в Україні, і держава повинна продовжувати вживати заходів для забезпечення рівних прав та уникнення будь-якої форми дискримінації на гендерній основі [15, с. 25–29].

У сучасному українському суспільстві сприяння активності громадян незалежно від їхньої гендерної приналежності є одним із ключових складників розвитку. Держава вживає різноманітних заходів для стимулювання активності громадян та забезпечення рівних прав та можливостей для всіх шарів населення.

Проте існують певні виклики та перешкоди на шляху до сприяння активності всіх громадян. Наприклад, недостатня участь жінок у політичному житті та бізнесі, а також нерівні можливості доступу до освіти та робочих місць можуть обмежувати їхню активність та розвиток.

Отже, для забезпечення сприятливих умов для активності громадян, в тому числі жінок, необхідно вживати комплексних заходів з розвитку освіти, підтримки малого бізнесу, створення рівних можливостей на ринку праці та підтримки громадських ініціатив.

Україна стикається з низкою викликів та перешкод у забезпеченні гендерної рівності та сприянні активності громадян. Однією з таких перешкод є нерівність у доступі до освіти та можливостей для розвитку. Жінки, особливо з малозабезпечених та сільських районів, часто стикаються з обмеженими можливостями отримати якісну освіту та навички, що необхідні для розвитку професійної кар'єри.

Ще однією проблемою є недостатня представленість жінок у політиці та управлінні. Незважаючи на здійснені зусилля для забезпечення гендерної рівності у цих сферах, жінки продовжують стикається зі стереотипами та дискримінацією при здобутті політичної влади та можливості обіймати керівні посади.

Також серйозною проблемою є насильство щодо жінок та недостатня захищеність їх прав. Національне законодавство та правоохоронні органи недостатньо ефективно реагують на випадки домашнього насильства та інші форми гендерної дискримінації, що ускладнює забезпечення гендерної рівності та захист прав жінок.

Зрештою, існують економічні виклики, такі як низька заробітна плата жінок, нерівні умови працевлаштування та обмежені можливості для підприємництва. Зазначені фактори обмежують можливості жінок у розвитку та впливають на їхню соціальну й економічну самостійність.

Україна має значний потенціал для подальшого розвитку у напрямку забезпечення гендерної рівності та зміцнення прав жінок та чоловіків. Однією з перспектив є подальше вдосконалення законодавства щодо гендерної рівності та захисту прав жінок і чоловіків. Важливо продовжувати реформування та удосконалення правової бази, зокрема шляхом узгодження законодавства з міжнародними стандартами та впровадження нових законодавчих ініціатив, спрямованих на захист прав гендерних меншин та забезпечення їхнього рівноправ'я.

Другою перспективою є збільшення участі жінок у політичному та громадському житті. Для цього необхідно вдосконалити механізми стимулювання політичної активності жінок, підвищувати рівень освіти та підтримувати жіночі лідерські ініціативи. Продовження заходів з підтримки жіночого підприємництва та створення сприятливих умов для розвитку жіночих ініціатив також сприятиме зміцненню гендерної рівності в Україні.

Крім того, важливо вдосконалити систему освіти та просвіти, щоб підвищувати гендерну свідомість суспільства та забезпечувати доступ до якісної освіти для всіх громадян незалежно від статі. Розвиток гендерної освіти та інформаційних кампаній допоможе зменшити стереотипи та упередження щодо ролі чоловіків і жінок у суспільстві.

Україна також може зосередитися на підтримці та розвитку механізмів впровадження гендерної політики на різних рівнях управління. Це охоплює створення ефективних механізмів моніторингу та оцінки впливу гендерних політик, розроблення програм та проєктів з гендерною перспективою, а також підтримку громадянського суспільства та жіночих організацій у впровадженні гендерної агенди.

Важливо забезпечити ефективну координацію та співпрацю між усіма зацікавленими сторонами – урядом, громадянським суспільством та міжнародними організаціями.

Отже, можна зазначити, що в Україні досягнуто певний прогрес у забезпеченні гендерної рівності та зміцненні прав та свобод жінок та чоловіків. Проте є ще багато завдань, які стоять перед українським суспільством.

По-перше, для успішної реалізації гендерної політики в Україні необхідно забезпечити більшу ефективність законодавства у сфері гендерної рівності. Це передбачає удосконалення законодавчих актів та їх ефективне виконання, а також посилення контролю за дотриманням гендерних прав.

По-друге, важливо розробити та впровадити цільові програми та проєкти, спрямовані на підтримку жінок та чоловіків у найбільш уразливих групах населення. Це можуть бути програми з підтримки материнства та дитинства, ініціативи щодо розвитку жіночого підприємництва, а також заходи з підтримки чоловіків у патернальному батьківстві.

По-третє, важливо підтримувати ініціативи громадянського суспільства, спрямовані на захист гендерних прав та просування гендерної рівності. Уряд повинен активно співпрацювати з жіночими та гендерними організаціями, надавати їм фінансову та інституційну підтримку.

Для зміцнення прав та свобод жінок та чоловіків в Україні важливо забезпечити системну гендерну освіту у школах та закладах вищої освіти, а також проводити інформаційні кампанії та тренінги для широкої громадськості щодо гендерних питань та прав людини.

Список використаних джерел

1. Уварова О. Права жінок та гендерна рівність. Київ : ФОП «Големб О.О.», 2018. 202 с.
2. Конвенція Організації Об'єднаних Націй про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок від 18.12.1979 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_207#Text.
3. Пекінська декларація Організації Об'єднаних Націй від 15.09.1995 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_507#Text.
4. Equal Pay Act : United States labor law of 10.07.1963 no. Pub. L. 88–38. URL: <https://www.govtrack.us/congress/bills/88/s1409/text>.
5. Civil Rights Act : civil rights and labor law of 02.07.1964 no. Pub. L. 88–352. URL: <https://www.govtrack.us/congress/bills/88/hr7152/text>.
6. Lens V. Supreme court narratives on equality and gender discrimination in employment: 1971–2002. Cardozo women's LJ. 2003. No. 10. P. 501–510.
7. Рудницька О. Гендерна рівність у соціальній політиці Європейського Союзу. *Сучасні тенденції розбудови правової держави в Україні та світі* : збірник наукових статей за матеріалами V Міжнародної науково-практичної конференції, м. Житомир. Житомир, 2017. С. 55–58.
8. Конституція України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text>.
9. Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків : Закон України від 08.09.2005 р. № 2866-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2866-15#Text>.
10. Гендерна політика в нормативно-правових документах / Г. Жуковська та ін. Київ : ОБСЄ, 2020. 186 с.
11. Наливайко Л., Марценюк Л. Права жінок та гендерна рівність в Україні: проблеми теорії та практики. *Приватне та публічне право*. 2022. № 1. С. 61–66.
12. Про запобігання та протидію домашньому насильству : Закон України від 07.12.2017 р. № 2229-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19#Text>.
13. Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків : Закон України від 08.09.2005 р. № 2866-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2866-15#Text>.
14. Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні : Закон України від 06.09.2012 р. № 5207-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5207-17#Text>.
15. Наливайко І. Теоретико-правові проблеми імплементації в Україні ст. 37 Стамбульської конвенції. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2022. № 3. С. 25–29.

*Надійшла до редакції 20.06.2024
Прийнято до опублікування 28.06.2024*

References

1. Uvarova O. Women's rights and gender equality. Kyiv : FOP Golemb. O. O., 2018. 202 p.
2. United Nations Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women (Ukrainian/Russian): Convention Org. United of Nations from 12/18/1979: as of October 6 1999 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_207#Text.
3. Beijing Declaration (Ukrainian/Russian): Declaration of Org. United of Nations dated September 15, 1995. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_507#Text.
4. Equal Pay Act: United States labor law of 10.07.1963 no. Pub. L. 88-38. URL: <https://www.govtrack.us/congress/bills/88/s1409/text>.
5. Civil Rights Act: civil rights and labor law of 02.07.1964 no. Pub. L. 88-352. URL: <https://www.govtrack.us/congress/bills/88/hr7152/text>.
6. Lens V. Supreme court narratives on equality and gender discrimination in employment: 1971-2002. Cardozo women's LJ. 2003. No. 10. P. 501–510.
7. Rudnytska O. Gender equality in the social policy of the European Union. Modern trends in the development of the rule of law in Ukraine and the world: Collection. of science Art. according to the materials of the V International science and practice conference, Zhytomyr. Zhytomyr, 2017. P. 55–58.
8. Constitution of Ukraine: dated June 28, 1996 No. 254k/96-BP: as of January 1 2020 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-bp#Text>.
9. On ensuring equal rights and opportunities for women and men: Law of Ukraine dated September 8, 2005 No. 2866-IV: as of August 3 2023 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2866-15#Text>.
10. GENDER POLICY in normative and legal documents / G. Zhukovska et al. Kyiv: OSCE, 2020. 186 p.
11. Nalivayko L., Martsenyuk L. Women's rights and gender equality in Ukraine: problems of theory and practice. Private and public law. 2022. No. 1. P. 61–66.
12. On preventing and combating domestic violence: Law of Ukraine dated 07.12.2017 No. 2229-VIII: as of December 31 2023 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19#Text>.
13. On ensuring equal rights and opportunities for women and men: Law of Ukraine dated September 8, 2005 No. 2866-IV: as of August 3 2023 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2866-15#Text>.
14. On the principles of preventing and countering discrimination in Ukraine: Law of Ukraine dated September 6, 2012 No. 5207-VI: as of May 30 2014 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5207-17#Text>.
15. Nalyvaiko I. Theoretical and legal problems of implementation in Ukraine of Art. 37 of the Istanbul Convention. Analytical and comparative jurisprudence. 2022. No. 3. P. 25–29.

ABSTRACT

Tsahik Ohanisian. Strategies for improving the legal provision of gender equality: protection of rights and freedoms, combating discrimination and ensuring active civic activity.

This scientific article reveals progressive approaches to ensuring gender equality with a focus on strengthening rights and freedoms, non-discrimination and promoting activism in Ukraine. The theoretical principles of gender equality are substantiated, and the relevance of the research is determined. The historical overview of gender rights and the role of international legislation in ensuring gender equality are analysed, in particular, attention is focused on the experience of the United States of America and the European Union. Next, the national legislation and practice of Ukraine are considered, including an assessment of modern legislation on gender equality and non-discrimination. Special attention is paid to the issue of promoting activity in Ukraine and its practical implementation. The following sections reveal the challenges and obstacles in ensuring gender equality, as well as highlight the prospects for the development of this issue in Ukraine. The article contains conclusions and recommendations for further activities in this area with the aim of strengthening rights and freedoms, non-discrimination and promoting an active public position in Ukraine, taking into account international experience and best practices on this matter.

Key words: *gender equality, strengthening the rights of women and men, non-discrimination, active participation of citizens, international legislation, national policy, historical context, progressive approaches, cooperation between sectors, perspectives.*